

ANALIZA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI na terenie GMINY BIAŁY BÓR za 2024 r.

Charakterystyka gminy Biały Bór.

Gmina Biały Bór zajmuje powierzchnię 26.956 ha, w powiecie szczecineckim zajmuje trzecie miejsce pod względem wielkości wśród 6 gmin. W skład Gminy wchodzi 17 sołectw.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. na terenie miasta i gminy zameldowanych było na pobyt stały 4 843 osoby, w tym: - na terenie miasta 1 940 osób; - na terenie gminy 2903 osób. W tworzeniu struktury gospodarczej naszego regionu zasadniczą rolę odgrywa rolnictwo wielko powierzchniowe.

Zgodnie z art. 3. ust. 2 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności m.in. dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Z cytowanych zapisów wynika, że analiza powinna być opracowywana corocznie. W ustawie brak jest określonej jednoznacznie sankcji związanych z nieprzeprowadzeniem takiej analizy. Jednakże w praktyce bez przeprowadzenia takiej analizy gmina nie dysponuje informacjami niezbędnymi do realizacji szeregu zadań określonych w ustawie.

Znaczna część informacji konieczna jest chociażby jako element uzasadnienia przy podejmowaniu uchwał dotyczących zmiany stawki opłat.

I. Wstęp.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jednym z zadań Gminy jest dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. Zagadnienia ogólne.

Ogólna poprawa gospodarki odpadami w gminie

Zadania własne gminy:

Systematyczne informowanie mieszkańców gminy o zasadach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w gminie oraz o metodach, które pomagają eliminować wytwarzane odpady. Objęcie umowami na odbiór zmieszanych odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gminy. Organizacja akcji edukacyjnych związanych z segregacją odpadów w gminie. Systematyczna likwidacja dzikich wysypisk. Monitoring zrehabilitowanego składowiska odpadów w Białym Borze.

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie Gminy Biały Bór nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zgodnie z zawartymi umowami były wywożone i zagospodarowywane poza terenem gminy.

W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Biały Bór, zajmowała się firma PGK Sp. z o.o. w Szczecinku ul. Cieślaka 6C 78-400 Szczecinek, zgodnie z

umową nr 164/2023 z dnia 13 grudnia 2023 r., która została zawarta na okres od 02.01.2024 r. do 31.12.2024 r. oraz z Międzygminnym Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym zgodnie z umowa wykonawczą zawartą dnia 10 września 2019 r.

Gmina Biały Bór zgodnie z aneksem z dnia 29 marca 2021r. do umowy wykonawczej z dnia 17 listopada 2020r. podpisała umowę z Międzygminnym Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym na prowadzenie PSZOK-u na terenie spółki. Gmina Biały Bór w 2023 r. podpisała promesę na dofinansowanie inwestycji jaką jest budowa PSZOK na terenie gminy. PSZOK został wybudowany w ramach inwestycji z Polskiego Ładu w 2023 roku. W dniu 11 grudnia 2023 r. odebrano prace budowlane na PSZOK.

Ogółem w 2024 r. do składowiska zewnętrznego przekazano odpady komunalne zmieszane w ilości 921,87 Mg do Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym. W powyższym wykazie znajdują się odpady zmieszane odebrane z posesji zamieszkałych 741,6700 Mg.

2. Potrzebne inwestycje związane z gospodarowaniem odpadów komunalnych.

Potrzebną inwestycją związaną z gospodarowaniem odpadów komunalnych było utworzenie PSZOK-u w gminie Biały Bór. Na chwilę obecną, potrzebną inwestycją jest wyposażenie nieruchomości w pojemniki do segregacji odpadów.

3. Koszty poniesione w związku z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

W 2024 r. odbiór, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Biały Bór, realizowany był przez firmę PGK Sp. z o.o. w Szczecinku ul. Cieślaka 6C 78-400 Szczecinek, zgodnie z umową nr 164/2023 z dnia 13 grudnia 2023 r., która została zawarta na okres od 02.01.2024 r. do 31.12.2024 r.

Koszt odbioru, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych z posesji zamieszkałych wynosi: 1 482 847,36 zł.

4. Liczba mieszkańców.

a) liczba mieszkańców zameldowanych na dzień 31.12.2024r. — 4843 osób,

b) systemem objęto 3775 osób w tym .

- ilość mieszkańców deklarujących segregację odpadów komunalnych - 3775 osób,
- ilość mieszkańców niedeklarujących segregację odpadów komunalnych - 0 osób.

c) liczba gospodarstw domowych z których zostały odebrane odpady komunalne - 1237

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6-12. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W 2024 roku w toku weryfikacji umów stwierdzono, że łącznie 80 właścicieli nieruchomości niezamieszkałych posiada umowy na korzystanie z usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym: 20 umów zawarte z REMONDIS SANITECH Sp. z o. o Poznań Oddział Barwice oraz 60 umów zawartych z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o w Szczecinku.

6. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy.

Ogółem w 2024 r. na terenie gminy wytworzono odpady komunalne zmieszane w ilości 921,8700 z czego 776,080 Mg to odpady zmieszane odebrane z posesji zamieszkałych.

W gminie prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów, która przedstawia się wg. poniższego zestawienia:

lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadów	Ilość odpadów
1	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	4,6600
2	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,3500
3	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	3,3300
4	15 01 07	Opakowania ze szkła	86,3600
5	16 01 03	Zużyte opony	12,1600
6	17 01 02	Gruz ceglany	2,1000
7	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	1,1500
8	17 03 80	Odpadowa papa	
9	17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,0800
10	20 01 01	Papier i tektura	19,8700
11	20 01 23	Urządzenia zawierające freony	2,7200
12	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 3 1	0,1000
13	20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	1,7200
14	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	41,6000
15	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (papier, tektura, tworzywa sztuczne, metale)	167,9100
16	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	176,0200
17	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	83,8200

Masa odpadów o kodzie 19 05 99 przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych za 2024 rok wynosi 197,3025 Mg. Odpady te zostały przekazane na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Zakładzie Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym.

Na terenie gminy odpady problemowe takie jak:

- zużyte baterie i małe akumulatory zbierane są do pojemników wystawionych w szkołach , punktach handlowych i w budynku Urzędu Miejskiego. Koordynatorem jest Urząd Miejski;
- przeterminowane leki - zbierane są do pojemników wystawionych w dwóch aptekach na terenie Białego Boru;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny mieszkańcy oddają podczas organizowanych zbiórek łącznie z odpadami wielkogabarytowymi;
- akumulatory — zakład napraw samochodów podczas zakupu nowego akumulatora odbiera zużyty;
- opony posiadacze zużytych opon przekazują je bezpośrednio uprawnionym podmiotom, które oferują swoją usługę w zakresie ich odbioru; lub przekazano podczas zbiórki odpadów wielkogabarytowych.

Działania edukacyjno-ekologiczne prowadzone na terenie gminy w 2024 r.

Działania edukacyjno-ekologiczne przeprowadzone zostały w Przedszkolu Miejskim w Białym Borze, Szkole Podstawowej nr 1 im H. Sienkiewicza w Białym Borze, Szkole Podstawowej im. J. Tuwima w Drzonowie, Szkole Podstawowej nr 2 w Białym Borze, Zespole Szkół nr 7 w Białym Borze oraz w I Liceum Ogólnokształcącym im. Tarasa Szewczenki w Białym Borze.

Tematy z edukacji ekologicznej realizowane były w ramach zajęć z biologii, przyrody, geografii oraz godzin wychowawczych. Celem pogadanek było też podniesienie zakresu wiedzy młodych ludzi odnośnie szkodliwości następstw spalania odpadów w paleniskach domowych, troska o ochronę środowiska w którym żyjemy. Działania prowadzone były w sposób ciągły i nie wymagały nakładów finansowych.

Działania edukacyjno-ekologiczne przeprowadzone zostały na terenie całej gminy. W 2024 roku zostały rozesłane ulotki wszystkim mieszkańcom Gminy Biały Bór celem edukacji na temat prawidłowego segregowania odpadów komunalnych. Przeprowadzono akcję sprzątania świata na terenie gminy Biały Bór, plakaty dotyczące przeprowadzenia w/w akcji zostały rozesłane do wszystkich sołectw oraz szkół znajdujących się na terenie Gminy.

Pracownicy samorządowi zorganizowali akcję sprzątania świata, uprzątnięto teren wokół jeziora w Białym Borze.

Mieszkańcy gminy mają umożliwione korzystanie z aplikacji EcoHarmonogram, dzięki której nie tylko mają informację o terminie wywozu odpadów, ale również informacje na temat prawidłowej segregacji.

7. Osiągnięte poziomy recyklingu.

1. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania: - 0 % (uwzględniono odpady poddanych bezpośredniemu kompostowaniu na posesjach mieszkańców).
2. Poziom recyklingu, przygotowanie do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy: - 22,64%.

IV. Opłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi w okresie od 01.01.2024r. do 31.12.2024r.

Wszyscy właściciele nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Gminy Biały Bór, zobowiązani zostali do wnoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zgodnie z ustaleniami zawartymi w uchwale nr XXXV1/269/2022 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 19 stycznia 2022¹. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty od nieruchomości zamieszkałych, która obowiązywała za okresy od stycznia do lutego 2023 r. oraz zgodnie z ustaleniami zawartymi w uchwale nr 1,11/349/2023 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 16 stycznia 2023¹. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty od nieruchomości zamieszkałych, która obowiązywała od I marca 2023 r. oraz Uchwała nr LXIV/434/2023 z dnia 28 listopada 2023 r. xv sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty od nieruchomości zamieszkałych.

Właściciele domków letniskowych zobowiązani zostali do wnoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zgodnie z uchwałą nr LII/350/2023 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 16 stycznia 2023 r. w sprawie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno - wypoczynkowe (zmiana uchwały : Uchwałą nr LX/397/2023 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 7 września 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie stawki opłaty za

gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno - wypoczynkowe.

Dodatkowo wprowadzono zniżkę w wysokości 1,00 zł/osobę dla nieruchomości posiadających przydomowe kompostowniki : Uchwała XXXV111/277/2022 2023 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady (zmiana uchwały : Uchwałą nr LIX/389/2023 2023 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady).

Deklarowaną kwotę należało wpłacać do 15-go dnia każdego miesiąca (za dany miesiąc). Zgodnie z podjętą uchwałą Rady Miejskiej w Białym Borze w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty, na terenie naszej gminy zostały przyjęte następujące stawki opłat:

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. obowiązywały stawki:

- c) 30,00zł (na osobę za każdy miesiąc) opłata za odpady komunalne zbierane w sposób selektywny,
- d) 29,00 (na osobę za każdy miesiąc) — w przypadku zgłoszenia przydomowego kompostownika
- e) 60,00 zł (na osobę za każdy miesiąc) — opłata podwyższona za nie wykonywanie obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych

Zgodnie z podjętą uchwałą Rady Miejskiej w Białym Borze w sprawie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno - wypoczynkowe wykorzystywane jedynie przez część roku, , na terenie naszej gminy zostały przyjęte następujące ryczałtowe stawki płatne za cały rok w terminie do 15 lipca danego roku:

- 1) 206,00 zł rocznie, jeżeli odpady są zbierane i odbierane są w sposób selektywny;
- 2) 412,00 zł rocznie , jeżeli odpady nie są zbierane i odbierane są w sposób selektywny.

Przypis opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniósł 1 328 289,74 zł. Na poczet opłaty wpłacono: 1 303 094,96 zł. Zaległości na dzień 31.12.2023 r. wyniosły 240 605,04 zł.

Pracownik Urzędu Miejskiego obsługujący system gospodarki odpadami komunalnymi na bieżąco aktualizuje bazę gospodarstw domowych, które są zobowiązane do gospodarowania wytworzonymi odpadami komunalnymi zgodnie z obowiązującym prawem

V. Koszty obsługi systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Białą Bór w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r.:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Wydatki ogółem	1 482 847,36
a	odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	1 314 322,03
b	tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych do	47 731,77

	01.06.2024 w Wardyniu Górnym, oraz Punktu PSZOK na terenie gminy Biały Bór	
c	obsługi administracyjnej tego systemu	120 793,56
	edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.	0,00
2	RAZEM WYDATKI 2024 ROKU	1 482 847,36
3	Zadeklarowane przez mieszkańców opłaty	1 335 619,07
4	Wpłaty mieszkańców	1 315 829,04
5	Zaległość mieszkańców na 31.12.2024	257 194,81
6	Ile gmina dołożyła w 2024 roku do realizacji tzw. "Ustawy śmieciowej" (wiersz 2-4)	167 018,32

Oplata została naliczona na podstawie złożonych przez mieszkańców deklaracji. Łącznie mieszkańcy zadeklarowali, że za okres od 01.01.2024 roku do 31.12.2024 roku wpłacą do gminy kwotę 1 335 619,07 zł. Jednak rzeczywistych wpłat było mniej, bo wpłynęło 1 315 829,04 zł, Porównując zatem dochody, jakie uzyskała gmina w 2024 roku, po odjęciu wydatków jakie musiała ponieść w 2024 roku, to jasno należy podkreślić, że gmina musiała dołożyć z innych środków kwotę 167 018,32 zł. A zatem gmina nie zarabia na tym zadaniu, ale ponosi jeszcze dodatkowe koszty. W ramach windykacji wysłano 514 upomnień na kwotę 138 194,50 zł.

ILOŚĆ mieszkańców deklarujących segregację odpadów - 3775 osób

ILOŚĆ mieszkańców niedeklarujących segregację odpadów - 0 osób

RAZEM ilość mieszkańców objętych systemem - 3775 osób

GOSPODARSTW DOMOWYCH objętych systemem - 1237

OGÓŁEM odebrano zmieszanych z posesji zamieszkałych 776,080 Mg odpadów tj. 776080 kg.

NALICZONE należności (zadeklarowane za okres od 01.01.2024 roku do 31.12.2024 roku wynosiły 1 335 619,07 zł (osoby fizyczne oraz osoby prawne tj. Spółdzielnie Mieszkaniowe i Wspólnoty Mieszkaniowe)

WPŁYWY z opłat mieszkańców w 2024 r. - 1 315 829,04 zł

KOSZT odbioru odpadów komunalnych od jednego mieszkańca:

1 482 847,36 zł : 3775 osób = 392,80 zł

KOSZT odbioru odpadów komunalnych od 1 gospodarstwa domowego:

1 482 847,36 : 1237 gosp. domowe 1 198,74 zł

KOSZT odbioru 1 kg odpadów komunalnych 1 482 847,36 zł.: 741670 kg = 1,99 zł

ILOSC odebranych odpadów komunalnych w kg. w przeliczeniu na 1 osobę:

741670: 3775 = 196,47kg

W stosunku do 2023 r. ilość odebranych odpadów w kg. w 2024 r. w przeliczeniu na 1 osobę zmniejszyła się o 12,43 kg.

VI. Wyposażenie mieszkańców w pojemniki do segregacji.

W ramach systemu wyposażono wszystkich mieszkańców w pojemniki i worki do zbierania odpadów komunalnych zarówno zmieszanych jak i segregowanych.

Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach 120 litrowych lub 240 litrowych w zabudowie jednorodzinnej miasta i wsi oraz odbierane w systemie „odbioru bezpośredniego”. Natomiast w rejonach zabudowy wielorodzinnej odpady gromadzone są w pojemnikach 1100 l w systemie „donoszenia” głównie na osiedlach i w miejscach użyteczności publicznej. Wywóz odpadów odbywał się śmieciarkami do instalacji przetwarzania odpadów w Wardyniu Górnym.

Podsumowanie

Oceniając obecny stan gospodarki odpadami na terenie Gminy Biały Bór należy zwrócić uwagę na kilka aspektów:

1. Objęcie systemem 100 % mieszkańców wytwarzających odpady komunalne jest dosyć trudne z uwagi na: zmiany miejsc zamieszkania zmiany liczebności osób zamieszkujących dane gospodarstwa domowe, co powoduje konieczność aktualizacji złożonych deklaracji lub też celowe zaniżanie ilości osób w gospodarstwach domowych, aby uniknąć wyższych opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych.
2. Jednym z podstawowych warunków właściwej gospodarki odpadami w Gminie Biały Bór jest włączenie się do udziału w jego realizacji wszystkich mieszkańców. Wiąże się to z potrzebą zmiany podejścia do środowiska, w którym człowiek przebywa oraz związaną z tym wszechstronną edukacją ekologiczną. Właściwie realizowane przedsięwzięcia edukacyjne przyczyniają się docelowo do ograniczania negatywnych skutków oddziaływania na środowisko, szczególnie w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.
3. Tak zwane „dzikie wysypiska” utworzone w poprzednich latach wykazywały negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze, wobec czego zostały zlikwidowane w latach poprzednich. Obecnie na terenie gminy brak występowania dzikich wysypisk. Były one elementem zaburzającym krajobraz i stanowiły zagrożenie dla czystości zasobów wód podziemnych, wód powierzchniowych oraz gleb wobec czego na bieżąco monitorowane jest występowanie takiego zjawiska.
4. Gmina podjęła działania związane z utworzeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Biały Bór takich jak np.: stare odbiorniki radiowe i telewizyjne, drukarki, przeterminowane farby i lakiery syntetyczne, świetlówki, odpady wielkogabarytowe, gruz poremontowy, itp., do którego osoby fizyczne będą mogły je przekazywać.

W świetle powyższej analizy stwierdzić należy, że aby możliwa była realizacja przyjętych założeń w znowelizowanej ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, konieczna jest systematyka, rzetelność i konsekwencja we wspólnym działaniu zarówno mieszkańców, jak też służb komunalnych i pracowników administracyjnych gminy.

Sporządził: podinsp. ds. gospodarki odpadami Wioletta Zaborska

Zatwierdził:

Burmistrz Białego Boru

Paweł Stanisław Mikołajewski

Biały Bór, dnia 30 kwietnia 2025 r.